

ΠΩΣ Ο ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΕΠΑΙΡΝΕ ΦΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΑΝΕ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΜΕΡΙΚΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΥΝ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝΤΑΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

«Την Γαλάτειαν και μίαν καλύβην».

Σπυρίδων Βασιλειάδης, Γαλάτεια (αποσπάσματα)

ΓΑΛΑΤΕΙΑ / ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ / Οί δύο αδελφοί / ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ανάκτορα του Πυγμαλίωνος. Αΐθουσα της Β' πράξεως. Ἡ Γαλάτεια με πρόσωπον ὅτε ὠχρίων ὅτε ῥόδιον, με ἐσθήτα λευκὴν καὶ λεπτὴν ὡς ἀπὸ ἀέρος ἐξυφασμένην, ὑποπετᾶ μᾶλλον ἢ κινεῖται. Ὁ Ρέννος εἶνε σκυθρωπός. Τὸ βλέμμα του ἐνίοτε ὑπαστράπτει ἀπὸ ἀγωνίαν καὶ ὀδύνην ἀνέκφραστον, ἐνίοτε ἐκλύεται καὶ σβύνει ἀπὸ περιπαθειαν βαθυτατῆν. Λυκαυγές).

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. ὦ, διατί νὰ σὲ ἀγαπήσω τοσοῦτον, Ρέννε; Πόσον εἶσαι δειλὸς ὁ χθὲς ἔτι ἥρωσ καὶ νικητής! Ἐγὼ ἀπὸ ἐλέους μᾶλλον κλίνουσα πρὸς τὸν ἔρωτα ἀνθρώπου ὄν οὐδαμῶς ἠγάπησα, ἀνέλαβον ἀπὸ μαρμάρου ζωὴν ὃ σὺ Ρέννε, ὁ τοσοῦτον μεγάλης καὶ γενναίας καρδίας, οὐδαμῶς μ' ἐλεεῖς;

ΡΕΝΝΟΣ. Εἶσαι ἢ σύνευνος τοῦ Πυγμαλίωνος, Γαλάτεια...

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἄλλὰ μόνου τοῦ Ρέννου ἢ ἐρωμένη, ἢ λάτρις σου μόνον, ὦ ἥρω μου!

ΡΕΝΝΟΣ. Τί πρὸς με, Γαλάτεια! Μετά τινος ὥρας τὴν θύραν ἐδῶ αὐτὴν θέλει πληρώση ἢ μορφὴ, τὸ ἀνάστημα τοῦ Πυγμαλίωνος. Ἴσως θὰ εἶνε σύννους καὶ κατηφής. Μὴ μὲ φιλήσῃ, Γαλάτεια ὅ εἶσαι τὸ κτήμα, ἢ σύνευνος τοῦ Πυγμαλίωνος. Λάβε θέσιν εὐπρεπὴ καὶ μὴ μένε πλησίον μου ἴσως ἐντὸς στιγμῆς φανῇ.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Σὲ εἶπα, Ρέννε ὅ νὰ φανῇ μὴ φοβοῦ. Ἐμήνυσα αὐτῷ νὰ μᾶς ἀναμεινῆ ἥσυχος, ὅτι θ' ἀπέλθωμεν ἀμφοτέρωι πλησίον του καὶ θὰ διέλθωμεν ἐκεῖ τὸ ἔαρ. Ρέννε, γλυκύ μου φῶς, γοῆτις μέθη μου! (Προσέρχεται καὶ θωπεύει τὸν Ρέννον).

ΡΕΝΝΟΣ (ὑποχωρῶν). Μὴ μὲ ἐγγίξῃς, Γαλάτεια ὅ εἶσαι ἢ σύνευνος τοῦ Πυγμαλίωνος!

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἄ, Ρέννε ὅ ἂν ἀληθῶς με ἠγάπας, ὡς λέγεις, οὐδὲν θὰ σοὶ ἦτο ἢ ἐπ' ἐμὲ τοῦ Πυγμαλίωνος προτέρα κατὰκτησις. Ὁ Πυγμαλίων εἶνε μακρὰν. Ἐὰν ὁ Ρέννος διαφλέγεται ἀπὸ ἔρωτος, τίς παρακωλύει τοῦ Ρέννου τοὺς πόθους; Οὐδεὶς ὁ μόνος ὁ Ρέννος. Μόνος ὁ Ρέννος ἀπωθεῖ τὴν Γαλάτειαν. Εἶμαι ἢ βασίλισσα τῆς Κύπρου καὶ τῶν ἀνακτόρων τούτων, εἶσαι τοῦ βασιλέως

Ἡ Γαλάτεια Καζαντζάκη

ὁ ἀδελφός. Τίς τολμᾶ νὰ βυθίσῃ ἐδῶ τὸ βλέμμα του; ὦ, ἐγείρου καὶ κλίνω ἐγὼ ὡσεὶ δούλην σου... Ὁ Πυγμαλίων εἶνε μακρὰν... (Περιβάλλουσα διὰ τῶν χειρῶν τῆς τὸν Ρέννον). Δός μοι τὰ χεῖλη σου, Ρέννε ὅ ἴσως εὐρῶ δρόσου ρανίδα ἐν αὐτοῖς, διότι λιποθυμῶ. Δός μοι τὰ ὄμματά σου νὰ φιλήσω, νὰ κλείσω αὐτά, διότι εἶνε πυρσοί, οἵτινες με κατέκαυσαν. Δός μοι τὰ γόνατά σου, Ρέννε, ἴσως σωθῶ ὅτι ἡ γῆ ὑπὸ τοὺς πόδας μου κλονεῖται, φεύγει καὶ σβύννεται. Ἴδε με καὶ πιστευσόν με ὅ ἢ ἄρνησίς σου ὀλίγον ἀκόμη δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν Γαλάτειαν ὅχι πλέον εἰς μαρμάρου ἄγαλμα, ἀλλ' εἰς στήλην αἰθάλης καὶ ἄλατος.

ΡΕΝΝΟΣ (ἀγωνιῶν). Ἀντὶ τῶν στέρνων θλίβε μου τὴν κεφαλὴν, Γαλάτεια, διότι ἀπὸ ταύτης πειράται λυσοῶν νὰ διαφύγῃ ὁ νοῦς. Οἴκτειρόν με σὺ καὶ σώσόν με, διότι γενναιοτέρα μου εἶσαι, ἐνῶ ὁ Ρέννος μοὶ φαίνεται ὅτι θνήσκει εἰς στρέβλην ἢ μαίνεται. Τίνα ἐφόνευσα ἀνοσίως καὶ τρέμω οὕτω πως, Γαλάτεια; (Ἀνεγείρει τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων).

ΓΑΛΑΤΕΙΑ (ἀποσυρομένη ὡς λέαινα). Ποῦ εἶσαι, λοιπόν, Μήδεια, νὰ ἔλθω πρὸς σὲ καὶ μάθω τὴν τέχνην ἣτις ἐμάγευσε τὸν Ἰάσονα, διδαχθῶ τὴν γοητείαν ἣτις πρᾶννει τοὺς δράκοντας, ποτισθῶ τὴν σκληρότητα δι' ἣς τὸν ἀδελφόν σου ἐφόνευσε! Ἐὰν με ἠγάπας, Ρέννε... -Σπούδασον λοιπόν ἀπὸ τὰ χεῖλη γυναικὸς τὸν ἥρωισμὸν ἐκεῖνον ὄν ὁ

ἀργοναύτης ἠγνόεις! (Ἀναλαμβάνουσα ἀπὸ τινος θήκης χρυσίνης μεγάλην μέλαιναν λήκυθον). Ἡ λήκυθος αὕτη εἶνε πλήρης δακρύων γυναικὸς Αἰγυπτίας, ἣτις κρυβεῖσα ὑπὸ τὴν γῆν ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη ἔκλαιε τὸν φόνον πεφλημένου τῆς ἔραστοῦ. Ἰδέ. (Χύνει κατὰ γῆς ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ τῆς λήκυθου, ὅπερ ἐκχεόμενον ἀναφλέγεται καὶ καταφλέγει τὸν τάπητα). Εἰπέ μοι ἂν ἀληθῶς με ἀγαπᾶς, Ρέννε, ἄλλως ἐλούσθην σύσσωμος με τὸν ὑγρὸν τοῦτον θάνατον!

ΡΕΝΝΟΣ (ὀρμῶν καὶ λαμβάνων ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν Γαλάτειαν). Μίαν στιγμὴν, Γαλάτεια, μίαν στιγμὴν! Ἄκουσόν με: Μὴ μὲ λέγῃς ὅτι ἂν σὲ ἠγάπων ἤρκει νὰ ἴδω μόνον ὅτι ὁ Πυγμαλίων εἶνε μακρὰν. Ὁ Πυγμαλίων εἶνε εἰς τὰς φλέβας μου καὶ εἰς τὸ στήθος σου. Μὲ βλέπεις δειλόν; ὦ, ἢ δειλία αὕτη εἶνε ἢ μόνη περικοπιθεῖσα ἀρετὴ τοῦ ἄλλοτε ἀνδρείου καὶ γενναιοφρονος Ρέννου ὅ ἐνώπιόν σου ἢ ψυχὴ τοῦ Ρέννου

ἐναυάγησεν, ἐπιπλέει δ' ἔτι ἱερά τις δειλία, ἣτις ἂν ἔλειπεν ὁ Ρέννος θὰ ἦτο ἀνθρώπος τις κοινὸς τῶν τριόδων, Γαλάτεια. Εἶσαι ἢ νόμιμος κτήσις τοῦ Πυγμαλίωνος, Γαλάτεια ὅ καὶ ἐφ' ὅσον αἰ χεῖρές του περιπτύσσουσι τὸ σῶμά σου, ὡς ὁ φιλάργυρος τὸν σάκκον τοῦ χρυσοῦ του, ὁ Ρέννος πιθανῶς νὰ ἐγένετο φονεὺς, ἀλλὰ κλέπτης οὐδέποτε! Ἐν φιλημα ἀπὸ τὰ χεῖλη σου εἶνε νόμισμα ἀπὸ τὸ βαλλάντιον τοῦ Πυγμαλίωνος, Γαλάτεια. Φεῦ, καὶ ἢ πεποίθησις καὶ ἢ καρτερία μου αὕτη καθιστῶσι τὸν ἔρωτα μυριάκις ἔτι σφοδρότερον καὶ βαθύτερον. Ἄλλὰ τί θὰ γείνω;

Ἐὰν μὴ σὲ ἠγάπων, ὡς μαγευθεῖσα τίγρις, θὰ σὲ ἐφόνευον ὅ ἂν μὴ ἠγάπων τὴν ζωὴν γλυκύτατα, πλανώμενος ἀπὸ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν εὐχὴν ἵνα μετὰ σοῦ ποτε ζήσω, θὰ ἀπέθνησκον κἂν ἐγὼ, Γαλάτεια, καὶ ἢ τραγωδία θὰ ἔληγεν ἐδῶ. Ἦδη ὅμως; Πῶς νὰ σὲ ἀγαπῶ καὶ πῶς νὰ ζήσω! Ἴσως ἐντὸς στιγμῆς τὴν θύραν ἐδῶ αὐτὴν πληρώση τὸ ἀνάστημα τοῦ Πυγμαλίωνος ὅ δύναμαι τότε νὰ μὴ ταραχθῶ; Ἄλλὰ πῶς ὁ Ρέννος νὰ φοβηθῇ, πῶς νὰ αισθανθῇ ἐνόχου καὶ δειλίας παλμούς, πῶς νὰ ἐπιποθήσῃ ἔτι ἴσως ὡς παιδίον νὰ ἐκρῦβεται; ὦ, εἰπέ μου ὅ νὰ σὲ ἀγαπῶ καὶ πῶς νὰ λέγωμαι Ρέννος!...

Ἡ Συνέχεια τὴν ἄλλη Παρασκευὴ

Ἄντὶ τῶν στέρνων θλίβε μου τὴν κεφαλὴν, Γαλάτεια, διότι ἀπὸ ταύτης πειράται λυσοῶν νὰ διαφύγῃ ὁ νοῦς.